

Príčina a následky nevery. Poprad 27. 3. 1950.

80

Drahí veriaci. Dnes vás týmto menom oslovujem s väčším dôrazom. Vaša zbožná prítomnosť v tomto dome Božom dáva mi právo osloviť vás takto – veriaci. Vy ste veriaci ľudia – vy patríte tiež do tohto nespočetného zástupu ľudí, čo veria v Boha a veria o ňom všetko, čo zvestuje Cirkev. Je vás nemálo v tomto chráme, je vás ešte viac po domoch a na pracoviskách. Ale badáme, že žijú medzi nami aj iní ľudia, ľudia inej mienky, ľudia iných myšlienok – priam opačných ako sú myšlienky naše. Neveriaci. Žijú medzi nami. A nielen žijú. Ale aj mocnými propagačnými prostriedkami šíria svoje myšlienky– snažia sa zaštepíť svoje myšlienky do mnohých srdc a myslí, mnohých zachvátiť do dravého prúdu nevery a bezbožníctva.

Pozrime preto dnes, aké sú príčiny nevery a bezbožníctva a ešte viac, aké sú aj následky. Aj nám veriacim je veľmi potrebné poznať príčiny aj následky nevery, aby sme sa jej mohli uchrániť, aby sme mohli a vedeli vytrhnúť z nej našich blížnych.

Ako sa dnes vlastne javí nevera. Raz zjavne, inokedy v rúchu baránka. Raz otvorene, inokedy skryto. Raz si dá na svoj štít vlastné meno, inokedy pseudonym. Raz sa neverci otvorene ohlásia – ja neverím, ja som neverec. Ale ešte častejšie užívajú pseudonymy, ešte radšej sa ukazujú v rúchu ovčom – najmä keď ide o šírenie nevery. Ktože by šiel šíriť neveru s otvoreným heslo: Staňte sa nevercami! Dnes má nevera zväčša iné mená pseudonymy: užíva učenejšie mená – povie sa: ja mám vedecký svetonáhľad – ja som materialista. Ja som pokrokový, ja som voľnomyšlienkár. To sú najčastejšie pseudonymy masky nevery a bezbožníctva – lebo všetky hovoria opak toho, čo káže viera:

Nevera, materializmus, voľná myšlienka, vedecký svetonáhľad a iné masky hovoria: *niet Boha. Hovoria: všetko je v hmote a výtvor hmoty. Čo hovorí viera, to sú len staré povery – to už je dnes prekonané, „veda“ už dnes zistila iné.* Inde sa nevera stáva nielen svetonáhľadom, ale stáva sa výbojnou. Nielen hovorí, že niet Boha, ale mení sa priam na nenávisť proti Bohu a v nenávisť voči ľuďom, čo šíria vieru, v nenávisť voči Cirkvi. To je bojovné bezbožníctvo, ktoré bojuje proti Bohu, proti viere, proti Cirkvi – všetkými prostriedkami – opportune importune – vhod – nevhod. Boli a sú obdobia v živote Cirkvi, v dejinách ľudstva, kedy nevera slávila svoje triumfy a dosahovala úspechy. Niekedy len u jednotlivcov, ale neraz aj vo veľkých skupinách.

Pozrime sa na následky, aké vyvoláva nevera. *Po ich ovocí ich poznáte*, hovorí Písmo. Pozrime na ovocie nevery. Ukážte dobro, ktoré by bola priamo spôsobila nevera. A ja Vám ukážem nespočetné príklady smutných následkov nevery – v živote jednotlivca i v živote celých národov. Lebo následky nevery je nešťastný život a hrozná smrť.

Každodenná skúsenosť presviedča najlepšie. Presviedča, ako sa v živote nevercov spĺňajú slová Písma: *Non est pax impiis – bezbožní nemajú pokoja*. Boh sám hovorí o následkoch nevery: Kol. 3, 6: *Hnev Boží prichádza na synov nevery*. A ešte lepšie sv. Pavol píše rímskym kresťanom, aké sú následky nevery u pohanov – a v jeho slovách je potrebné vidieť slovo Božie, aj osobné pozorovanie života V liste Rim. 1, 28 – 32: *Nepokladali si za povinnosť poznať a uznať Boha, nuž on ich vydal zvrhlým myšlienkam, aby páchali, čo sa nepatrí. A tak sú plní nepravosti, zloby a smilstva, chamtivosti a zlosti, oddaní sú závesti a vraždám, svárom, úkladom a zlomyseľnosti, osočovaniu a ohováraniu – sú pyšní, nadutí a chvastaví, vymýšľajú len zlo, neposlúchajú rodičov, sú nerozumní a vierolomní, neláskaví a nemilosrdní...* A tak to bolo nielen v dobách Pavla, tak je to vždy. Hriech vôbec nie je originálny – a nie sú nové ani jeho následky. Následky, o ktorých hovorí slovo Božie dokazujú aj sami neverci. Počúvajte, ako sa tí najväčší z nich sami žalujú: Pre rokmi zomrel vo Francúzsku jeden z najväčších a najznámejších nevercov – bojovný neverec, ktorý napísal nemálo kníh plných posmechu a rúhania proti Bohu a viere. Spisovateľ, ktorý svojimi knihami dosiahol veľký majetok. Mal všetky hmotné veci, všetko pohodlie, aké si len prial. Anatole France. A predsa tento bohatý neverec žil stále v zlej nálade, stále nespokojný. Tak píše jeho životopisec. On sám prehlásil pred jedným svojím priateľom: Keby ste mohli vidieť moje srdce. Zhrozili by ste sa. Neverím, že je na svete nešťastnejší človek ako ja. Mnohí mi závidia moje šťastie ale ja neviem, čo je to šťastie jednej hodiny, ja neviem, čo je šťastie jednej minúty. Také sú následky nevery. Nešťastný človek, čo stratil vieru, alebo ju nemá. Anglický filozof Carlyle v jednej svojej knihe opisuje bludnú púť svojho života takto: *Stratil som vieru už v mladosti. A výsledok? Celý život sa mi zdal ohromným mŕtvym strojom, ktorý len drví ľudí. Zem pre mňa bola stálym mlynom smrti.*

Marxova rodina: Jeden syn zomrel veľmi mladý. Najstaršia dcéra žila ako on, bez manželského zväzku s Dr. Amelingom a skončila samovraždou, keď ju opustil. Druhá dcéra žila v nešťastnom manželstve a skončila ako prvá. Tretia vydatá zomrela náhle za podozrivých okolností. Nešťastný otec ostal sám. Smrť pre neho prišla čoskoro. Také sú následky nevery v živote jednotlivcov. A život národov? Francúzsky národ prežil nešťastné obdobie úradnej nevery a bezbožníctva po revolúcii. Bezbožníci vládli nad krajinou. A výsledky? Krajina sa topila v krvi, rodinný život bol rozvrátený, krádeže, neistota na každom kroku. Robespierre, Marat, Danton – sám ľud odpravil týchto zúrivých bezbožníkov a hľadal cestu naspäť ku Bohu. Nešťastný národ, nešťastný človek, čo stratil vieru, čo žije bez viery.

A ešte hroznejšia je smrť nevercov. Kto neverí, už je odsúdený – hovorí sám dobrotivý Pán. Hrozná je smrť bezbožníka. Hrozná je smrť nevercov. Mirabeau, jeden z hlavných nevereckých revolucionárov cítil, že je už blízko koniec. Dal sa umyť voňavkami, položiť si veniec voňavých kvetín na hlavu a kázal, aby hrala hudba, aby spokojne skončil pozemský život. Ale to všetko nepomohlo. Jeho bolesti sa stále stupňovali, najmä hrozné trápenia duše. Žiadal lekára, aby utíšil jeho bolesti. Ale lekár mu nepomohol. Zomrel v hrozných bolestiach. Hrozná je smrť bezbožníka. A počuli ste, ako zomrel Voltaire – jeden z najväčších bezbožníkov. Okolo neho boli jeho verní bezbožní priatelia. Márne ich prosil, aby mu zavolali kňaza. Odmietli jeho prosbu. Chorý sa zvíjal v bolestiach. Zrazu sa mu zdalo, že už prichádza Kristus – jeho večný sudca. V hroznom trápení tela i duše sa náhle zohol pod svoju posteľ, vzal do ruky nočník a celý jeho obsah vylial na seba i do seba. A v takomto kale a špine vypustil dušu. Hrozná je smrť bezbožníkov.

To sú následky nevery. Nešťastný život a hrozná smrť – stratená večnosť. Kto neverí, bude zatratený. Takéto hrozné následky prináša na svet nevera. A predsa aj dnes sa nájdú ľudia, ktorí sa dajú zviest' k nevere – k nenávisti voči Bohu. Čože len zvádza ľudí k tejto záhube života i večnosti? Čo hovoria sami neverci? Vraj veda – vraj viera odporuje vede. Vedecký svetonáhľad – veda - vraj odstraňuje staré predsudky viery. Dr. Dennert vydal knihu: *Náboženstvo a prírodoveda. O náb. 300 učencov prírodovedy. Výsledok: o 38 sa nevedelo, ako zmýšľajú o náboženstve. Z ostatných 262 len 20 boli v nábožensky ľahostajní alebo neverci – ostatní 242 boli hlboko veriaci, teda 92 %. Newton, Pasteur: Pýtali sa ho: Ako je možné, že si taký nábožný? Preto, že som mnoho študoval som nábožný ako bretonský sedliak, keby som bol viac, bol by som, nábožný ako bretonská sedlička.* Najjasnejšie túto príčinu vyjadruje Písmo: *Blázon riekol vo svojim srdci: Niet boha.* A podobne jeden z najväčších učencov sveta: Tomáš Akvinský napísal: *Kto neverí pravdy viery, nie je mudrc, ale sprostý a pyšný. Opravdivá veda nebola nikdy príčinou nevery.*

Práve naopak – veľmi častou príčinou nevery je nevedomosť. Riekol blázon vo svojom srdci.... Človek, ktorý nepozná, čo učí náboženstvo o Bohu, čo učí viera, ľahko uverí dôvodom bezbožníka. Po minulej vojne – na Liptove (Lúžna) odpadli, lebo málo náboženských vedomostí. Najmä v robotníckom prostredí je mnoho náboženskej nevedomosti. Odpustky – 100 korún. Kto dá odpoveď? Najviac sa vysmievajú tí, ktorí chcú zakryť svoju nevedomosť. Čo by povedal nejaký murár, keby mu šuster radil, ako má miešať maltu? *Ty sa do toho nerozumieš.* Takí sa najľahšie dajú naviesť na neveru.

A ešte častejšou príčinou nevery je zlá vôľa, zlý život. Augustín povedal: *Svet by nebol neveriaci, keby nebol nemravný.* A skúsil to sám na sebe. Chateaubriand povedal: *Všetci ľudia by boli hlboko veriaci, keby mali vnútornú silu mravne žiť.* Veď je to celkom jednoduché. Začínaš hriešny život - žiť nemravne, kradnúť, opíjať sa. Začne ťa hrýzť svedomie. Ale ten

hriech máš tak rád. Preto sa chceš nejako oslobodiť. Keď sa sám presviedčaš, že niet Boha, niet pekla, potom si môžem ďalej robiť, čo chcem. To je stará príčina nevery. Lebo aj keď je Boh, je spravodlivý, je aj trest, je aj večný život a musíš robiť to, čo on káže. Keby náboženstvo znamenalo len občas zájsť do vyzdobeného kostola a počúvať peknú hudbu, len mať vianočný stromček, vtedy by nebolo neveriacich. Ale keď počujú, že Boh žiada aj vážne povinnosti života, vtedy robia to, čo urobil rímsky miestodržiteľ Felix so sv. Pavlom. Najprv ho počúval. Ale keď hovoril o spravodlivosti a o zdržanlivosti a o budúcom súde, Félix pojal strach a povedal: *Nateraz môžeš odísť, až keď budem mať čas, zavolám si ťa.*“ Nie náboženstvo je zlé, zaostalé, spiatocnícke, ale zaostalé sú ľudské mravy – horšie, ako mravy nerozumných tvorov. A preto mnohí neveria.

A sú aj moderné príčiny nevery : Určitá móda, ktorá je oficiálnou bezbožnosťou. A strach. Jeden pes zašteká a pomaly brešú psi v celej dedine. Nemám čas na náb. život.

Neradostné sú perspektívy nevereckého života, smutné sú výhľady nevercov. Smutné výhľady na tomto svete a nešťastné vo večnosti. To nie sú vymyslené strašiaky, ale smutné skutočnosti znovu a znovu potvrdzované životom. Preto si dobre chráňme svoju vieru. Zďaleka sa vyhýbajme príčinám, ktoré strhujú do zhubného prúdu neverectva. Chráňme sa náboženskej nevernosti. Poznajme dobre svoju vieru. Čítajme náboženské knihy, počúvajme slovo Božie a poučujme aj druhých. *Nalomenú vetvu neodlomí, klátiacu trstinu nezašliapne.* Hádám sa nájdu aj medzi nami takí, ktorí už stoja na pokraji tohto strašného prúdu, ktorým sa už hádam točí hlava a ak ich dobrá ruka neodvedie, zahynú. Podajme takým svoju pomocnú ruku – modlitbou za blúdiacich a pochybujúcich, poučovaním. A nadovšetko žime podľa zákonov viery. Chráňte si kresťanské mravy. A nebuďme zbabelcami, ale odhodlaní aj trpieť za vieru. Tak budeme mať pevnú vieru a pocítíme v tomto živote i v budúcom, akí blahoslavení sú tí, čo uverili. Amen.